

NÁŠ DOMOV

Ročník 24 / 2007

Číslo 1 -2 / 84-85

Náš úvodník:

ROK 2007

V ROZVOJI OBCE LIPTOVSKÁ OSADA
(PRÍHOVOR STAROSTU)

Využívam príležitosť, aby som prostredníctvom obecných novín zhrnul niektoré udalosti a aktivity našej obce za uplynulé obdobie roku 2007.

NADSTAVBA A PRÍSTAVBA BYTOV K ZDRAVOTNÉMU STREDISKU

Veľmi ma teší, že práve v tomto období dochádza ku kolaudácii 17 bytov, ktoré vznikli prístavbou a prestavbou zdravotného strediska. Nadstavbou a prístavbou obec získala obytnú plochu 931 m², ktorá je rozčlenená na jeden trojizbový byt, sedem dvojizbových bytov, osem jednoizbových bytov, z ktorých dva sú nadštandardnej veľkosti, a jedna garsónka.

Celkové náklady na stavbu predstavovali čiastku 17,8 mil. Sk. Z toho 12,5 mil. Sk bolo zabezpečené zo Štátneho fondu rozvoja bývania SR a 5,3 mil. Sk bolo získané nenávratnou dotáciou z Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR.

Vzhľadom k tomu, že finančné prostriedky boli prísne účelovo viazané len na vytvorenie nových bytových jednotiek a v záujme obce bol zateplíť celú budovu, bolo nutné zabezpečiť ďalšie finančné prostriedky na výmenu okien a zateplenie obvodového plášťa objektu prostredníctvom úveru v objeme 1,0 mil. Sk z Dexia banky Slovensko. Po ukončení kolaudácie stavby sa z budovy zdravotného strediska stane polyfunkčný objekt s novou zateplenou fasádou a modernými plastovými oknami. V ďalšom období sa obec vynasnaží v okolí objektu vybudovať spevnené parkovacie plochy a prístupovú komunikáciu a upraví okolie.

LOKALITA POD ŽIAROM

V mesiaci júni 2007 sa uskutočnila v lokalite Pod Žiarom kolaudácia inžinierskych sietí (vodovodu, dažďovej kanalizácie) a celkovej úpravy terénu. Časť prác na vybudovaní inžinierskych sietí bola financovaná z rozpočtu obce s príspevom nových vlastníkov pozemkov a správcov inžinierskych sietí. V tomto toku obec ako stavebný úrad vydala 9 stavebných povolení na výstavbu rodinných domov v tejto lokalite. Teší ma, že v súčasnosti už noví majitelia stavebných pozemkov začali s výstavbou rodinných domov.

Výstavba rodinných domov v lokalite Pod Žiarom

LOKALITA ZA ZÁKLADNOU ŠKOLOU

Na základe žiadostí pôvodných majiteľov nevyužitých pozemkov za základnou školou obec navrhla nové rozčlenenie pozemkov. Navrhnuté rozčlenenie bolo schválené na riadnom zasadnutí obecného zastupiteľstva, ktoré sa konalo dňa 30.6.2007. Obecné zastupiteľstvo rozhodlo odpredať pozemky pôvodným majiteľom. V prípade, že pôvodný vlastník o pozemky neprejavil záujem, obecné zastupiteľstvo rozhodlo odpredať pozemok iným záujemcom z obce.

Rozčlenením celého pozemku vzniklo v lokalite 12 parciel, z ktorých budú tri využité na stavebné účely.

Obr. 1: Zdravotné stredisko pred začatím výstavby v júni 2006
Obr.2: Zdravotné stredisko pred kolaudáciou v septembri 2007

AKTIVAČNÁ ČINNOSŤ

Aj v tomto roku obec zamestnáva občanov v rámci projektu aktivačnej činnosti, ktorá je financovaná z Európskeho sociálneho fondu. Do projektu je v našej obci zapojených 14 nezamestnaných občanov a jeden koordinátor. Náplňou ich práce je údržba verejných priestorov a majetku obce. Práce vykonávajú 2-krát týždenne po 5 hodín. Platnosť zmluvy s Úradom práce a sociálnych vecí a rodiny o financovaní aktivačnej činnosti je do 30.11.2007.

Obr. 4: Pracovníci aktivačnej činnosti počas výroby drevných štiepok

KOMUNÁLNY ODPAD

Z dôvodov zneužívania našich veľkoobjemových kontajnerov, ktoré boli umiestnené pri cintorínoch pre cintorínsky odpad cudzími občanmi, bola obec nútená ich premiestniť do uzavretého priestoru. **Občania našej obce majú možnosť za poplatok umiestniť tu stavebný, alebo nadrozmerný odpad do týchto kontajnerov.** Môžu tak urobiť počas pracovných dní v čase od 7.30 do 15.30 h vo dvore pri požiarnej zbrojnici.

Touto cestou **chcem požiadať občanov, aby nevytvárali čierne skládky po okraji obce,** pretože sa tým dopúšťajú priestupku na úseku ochrany životného prostredia, za ktorý im môže byť uložená finančná sankcia. Som presvedčený, že každému záleží na tom, aby po našom chotári nebolo plno smetísk, ktoré ho nekrášlia a robia zlé meno našej obci.

Ing. Róbert Kuzma, starosta obce

AKO JE TO VLASTNE S ODVOZOM TUHÉHO ODPADU

Podľa zákona NR SR č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a zákona NR SR č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné práce je každý občan prihlásený na trvalý alebo prechodný pobyt, povinný platiť poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, ktoré vznikajú na území obce. Výška poplatku je určená podľa Všeobecného záväzného nariadenia č. 3/2004.

Odpad od rodinných domov sa odváža podľa toho, aký druh kuka nádoby a intervaly ste nahlásili na obecnom úrade. Odvoz sa vykonáva podľa harmonogramu, ktorý sa vypracúva každý rok.

Chceme upozorniť na to, že okrem kuka nádoby niektorí občania vedľa nej ukladajú plastové vrecia naplnené odpadom, ktoré sa pri odvoze značia ako ďalšia nádoba, a preto pri platení za odpad sa budú tieto vrecia považovať za odvozy navyše a budú spoplatnené.

Ako je to s platbou za odpad odvezený do veľkokapacitných kontajnerov? Odvoz treba nahlásiť a uhradiť dopredu na obecnom úrade a následne s potvrdenkou o zaplatení sa môže tento odpad uložiť.

Cenník za uloženie odpadu do veľkokapacitného kontajnera:

Tuhý odpad podľa váhy za 1 kg	1.- Sk
Tekutý odpad podľa objemu za 1 liter	1.- Sk
1 naplnené vreca tuhého odpadu	35.- Sk
1 fúrik tuhého odpadu	70.- Sk
stavebného odpadu	100.- Sk
1 prívesný vozík tuhého odpadu	250. Sk
stavebného odpadu	500.- Sk

Kto uloží odpad na iné miesto, ako určí obec možno podľa VZN 3/2007 uložiť pokutu fyzickej osobe do 5000.- Sk, právnickej osobe do 10 000.- Sk a to až do 1 roka po zistení nesprávneho uloženia odpadu.

Obecný úrad

Zapisujeme do kroniky obce za rok 2007:

ZDRAVOTNÍCKA

STAROSTLIVOSŤ V LIPTOVSKÉJ OSADE

Lekárska starostlivosť sa postupom času už od 1. svetovej vojny začala diferencovať na starostlivosť pre všetkých dospelých a na starostlivosť pre ženy a deti. Aj v Liptovskej Osade sa postupne zriadili a súčasne udržiavajú zdravotné obvody tohto typu. Všeobecným obvodným lekárom dospelých je MUDr.Peter Jarolín (jeho zdravotná sestra Janka Sanigová), pre ženy MUDr.Bohumil Kuchyňa (jeho sestra Zuzana Matulová) a pre deti MUDr. Beata Drusková (sestra Viera Tegelhofová a Daniela Guthová).

Pre odborné vyšetrenia týmto lekárom slúžila Okresná nemocnica. Jej funkciu po jej pričlenení začiatkom nášho storočia k Ústrednej vojenskej nemocnici SNP táto nemocnica. Na základe odborných vyšetrení obvodní lekári rozhodnú o tom, či sa pacient bude liečiť doma, alebo bude hospitalizovaný v nemocnici.

Pre zabezpečenie liečivami máme zriadenú miestnu lekáreň U Rafaela, ktorú vedie Mgr. Magdaléna Lazíková. Ale aj domácnosti sa zabezpečujú nákupom liekov v lekární pre poskytovanie prvej pomoci.

Nemocničnú funkciu plnili na našom území aj Liečebné kúpele Korytnica, ktoré vinou jej vedenia zanikli.

Funkciu špeciálnej zdravotníckej starostlivosti plnili aj rehabilitačné zariadenie vodoliečby a elektroliečby, v ktorom plní funkciu lekára Dr. Eva Barancová (zdravotnú sestru robí Martina Šuteríková).

V systéme zdravotnej starostlivosti plní zubná ambulancia vedená MUDr.Františkom Hoffmanom (so zdravotnou sestrou Idou Macíkovou).

V systéme zdravotníckej starostlivosti dôležité postavenie má zdravotnícka osвета, ktorú v minulosti reprezentoval Slovenský červený kríž. Novému politickému systému sa podarilo znefunkčniť SČK. O príčinách tu nemienime hovoriť.

Funkciu zdravotníckej osvety plní aj zadovažovanie, vlastníctvo a štúdium zdravotníckej literatúry, týždennej tlače v jednotlivých domácnostiach, ktoré sa postupne so zvyšovaním vzdelanostnej úrovne obyvateľov rozširuje.

Aj napriek tomu chorobnosť obyvateľov je bežným javom v našej obci, hoci sa predsa len znižuje. Nemoce minulosti sa strácajú, nemoce modernej doby (tzv. civilizačné) pribúdajú. Ale to je už iná téma.

AKTUÁLNA POZNÁMKA

NA OKRAJ ŠPORTU V L. OSADE

Náš športový klub má momentálne registrovaný len futbalový oddiel.

Prečo ?

Po rozpade socializmu (musíme tiež uznať, že ma svoje dobré stránky) sa športovej činnosti prestala venovať pozornosť. V TJ Tatran bol klub lyžiarsky, turistický, futbalový a ženičky mali svoj aerobic. Bohužiaľ, všetky, okrem futbalového prakticky zanikli. Naším úsilím je a bude vytvoriť podmienky, aby sa tieto kluby aspoň v malej podobe vytvorili.

Lyžiarsky vlek nadobudol svoju niekdajšiu podobu.

Máme fantastickú telocvičňu, kde okrem bežných športov sa môže vytvoriť aj stolnotenisový (a basketbalový) klub. Máme to v pláne a budeme sa snažiť, aby sa tieto kluby vytvárali.

A teraz niečo k futbalu!

Je pravda, že je to celosvetový fenomén a chvalabohu ostal aj v L. Osade. Máme tri družstvá: družstvo žiakov, dorastencov a dospelých.

Žiakov sme zaregistrovali len teraz v jeseni. Musím pochváliť ich rodičov, ktorí si uvedomili, že športom sa nerozvíja len telo, ale aj duch športovca. Ich trénerom je pán Dalibor Jančí, ktorý ich trénuje prakticky celú jar a leto.

Mužstvo dorastu trénuje pán Ján Málík už niekoľko rokov. Postúpilo do I.A triedy dorastu, kde sa v konečnej tabuľke medzi 13. mužstvami umiestnilo na 9. mieste. Sú nosným pilierom pre ďalší rozvoj futbalu v L. Osade. Tento rok najlepší hráč dorastencov Patrik Košťial bol prijatý do športovej školy v Banskej Bystrici. Do mužstva dospelých perfektne zapadli z dorastencov Ján Magušin a Matúš Filický. Ostatní sa postupne zapájajú do hry.

Mužstvo dospelých vedie pán Miroslav Šomega, ktorý túto úlohu dostal od jarnej časti, kedy bolo mužstvo s tromi bodmi na nelichotivej poslednej priečke. Chceli sme a budeme preferovať hráčov z L. Osady, nakoľko v minulosti boli s hosťovaním niektorých hráčov problémy. Sme síce malá obec, ale sú aj menšie, no niektoré hrávajú aj vyššie súťaže. Hrajú tam však hráči cudzí. Ak chceme rozvíjať šport v obci, tak pre výber hráčov musia mať prioritu obyvatelia Liptovskej Osady.

A tak sme stavili na kartu, a oplátilo sa. Na jar sme remizovali trikrát a v tabuľke sme sa umiestnili na 7. mieste medzi 10 futbalovými klubmi dospelých. Čo nás teší, vrátil sa medzi nás hráč výborných kvalít Marek Košťial, ktorý bol na hosťovaní v L. Lúžnej. Výbornými hráčmi sú aj Ľubomír Konderík, Jaroslav Šťandek, Jaroslav Drozdík, Lukáš Praženica, Marián Málík a dobrým brankárom bude určite aj Pavol Švanda.

Na záver si myslím, že ak dáme týmto chlapcom čas a priestor, môžeme očakávať ich rast a napredovanie.

Ďakujem fanúšikom, ktorí chodia povzbudzovať naše mužstvá a pozývame aj ďalších, aby sa prišli pokochať našim futbalom.

Pavol Klubica

TABUĽKY:

I. TRIEDA DORAST

por. Mužstvo	1	2	3	4	5	6
1. Liptovská Kokava	24	17	3	4	65:16	54
2. Ludrová	24	15	3	6	57:32	48
3. Východná	24	14	5	5	43:26	47
4. Bobrovec	24	12	8	4	55:38	44
5. Švošov	24	13	3	8	57:37	42
6. Likavka	24	11	3	10	64:41	36
7. Dúbrava	24	10	5	9	51:45	35
8. Partizán. Lupča	24	10	4	10	50:48	34
9. Liptovská Osada	24	8	4	12	46:47	28
10. Liptovské Revúce	24	8	2	14	33:56	26
11. Liptovský Ján	24	7	2	15	37:63	23
12. Smrečany/Žiar	24	4	2	18	18:77	14
13. Hubová	24	3	4	17	30:80	13

III. TRIEDA: DOSPELÍ

Por. Mužstvo	1	2	3	4	5	6
1. Komjatná	18	14	2	2	75:16	43
2. Hrboltová	18	14	1	3	55:23	42
3. Liptovské Revúce	18	12	2	4	50:24	35
4. Biely Potok	18	12	1	5	50:21	34
5. Ivachnová	18	9	0	9	37:35	24
6. Kalameny	18	6	1	10	22:36	19
7. Liptovská Osada	18	4	3	10	26:74	15
8. Lúčky	18	4	1	12	16:45	13
9. Liptovský Trnovec	18	4	3	11	25:54	12
10. Gôtovany	18	3	2	12	17:45	11

Vysvetlivky: 1 – 4 počet zápasov, 1 – celkom, 2 – vyhratých, 3 – remizovaných, 4 – prehratých, 5 – pomer gólov (skóre), 6 – počet bodov

Zasmejme sa:

- Starý, a čo to za dom chceš postaviť? Načo sú ti tie pilie re pri vchode?
- Čo si zaspala dobu? Prvý nám zaplatí štát a druhý dôchodcovská správcovská spoločnosť!
- A nepridal by si ešte jeden?
- A kto to zaplatí?
- Nuž, možnože svokrovia zo svojich úspor ...
- To budeme mať celú kolonádu:

NAŠA ŠKOLA V ŠKOLSKOM ROKU 2007/08

Tunajšia škola patrí nielen v okrese, ale aj v širšom regióne k školám, ktoré sú známe netradičnými metódami vyučovania a po stránke ekonomickej sme jedna z mála škôl na Slovensku, ktorá si dokáže pomôcť vlastnou podnikateľskou činnosťou. Školu navštevuje 152 žiakov, ktorých vyučuje takmer 20 pedagogických pracovníkov a činnosť školy a jej zariadení zabezpečuje 9 nepedagogických pracovníkov. Celoslovenský problém poklesu počtu žiakov sme u nás vyriešili aktívnou spoluprácou školy s obcou Liptovská Osada. Prezieravá výstavba bytov v našej obci pomôže stabilizovať počet detí (aj prisťahovaním sa nových mladých rodín) a je predpoklad, že počet detí by už výrazne klesať nemal.

Súčasťou základnej školy je aj **materská škola**, ktorú navštevuje do 45 detí a po jej štvorročnom fungovaní sa dokázalo, že zrušenie materskej školy a jej presťahovanie sa do priestorov ZŠ bolo efektívne po stránke ekonomickej aj pedagogickej. Tohto roku sme do škôlky zakúpili nové stoličky a stolíky a ak nám to povolia financie, chceli by sme vymeniť vyše 30 rokov staré lehátka pre deti. Pri slávnostnom otvorení nového školského roku spoločne s p.starostom otvoríme **detenské ihrisko** pre materskú školu, ktoré môžu využívať aj matky s deťmi do 7 rokov. Týmto chcem pozvať rodičov. Otvorenie sa uskutočnilo 3.9.2007 v pondelok okolo 9 hodiny. Chcel by som poďakovať p.školníkom a niektorým rodičom (aj p.starostovi s manželkou) za vybudovanie tohto naozaj pekného priestoru pre našich najmenších.

Spolupráca s pracovníkmi obce Liptovská Osada a s Obecným zastupiteľstvom je podľa mňa na veľmi dobrej úrovni. Obec pri zostavovaní rozpočtu pravidelne navyšuje aj financovanie tzv. originálnych kompetencií (materská škola, školská jedáleň a školský klub). Riaditeľ školy pravidelne informuje Obecné zastupiteľstvo o čerpaní rozpočtu a tiež o výsledkoch podnikateľskej činnosti školy.

V škole máme už tri **počítačové učebne**, v ktorých máme do 30 PC pre deti a navyše 5 PC pre pedagógov a na ekonomickú agendu školy. Výuka pomocou počítačov je pre učiteľa náročnejšia, ale je veľmi efektívna a pre žiakov prístupná. Naš kolega Ing. Malobický sa podoširoko stará o tieto učebne a súčasne školí učiteľov i občanov nášho regiónu, za čo mu patrí vďaka.

Ďalšiu netradičnú stránku našej školy predstavuje **vytvorenie špeciálnej triedy pre deti s rôznym postihnutím**. Napriek rôznym skeptickým predpovediam sa vyučovanie týchto detí osvedčilo a hodnotenie triedy rodičov týchto detí je veľmi kladné. Podmienky majú tieto deti určite na úrovni porovnateľnej so špeciálnou školou v Ružomberku (bezbariérový prístup, polohovateľné kreslo a zrekonštruovaná trieda).

Od nového školského roku chceme **posilniť** aj **športovú činnosť našich žiakov**. Za pomoci profesionálnych trénerov basketbalu (jeden z nich bude náš nový kolega), chceme poskytnúť deťom z nášho regiónu možnosť trénovať basketbal a neskôr sa zapojiť do celoslovenských súťaží.

Nakoľko v budúcich rokoch máme možnosť čerpať financie z eurofondov, máme už pripravené projekty aj v spolupráci s obcou, ktoré budú zamerané na **zvyšovanie odbornej úrovne našich pedagógov** a školitelia budú odborníci z UMB Banská Bystrica. Okrem školení chceme zmodernizovať kotolňu jej prebudovaním na ekologickú biomasu. V rámci tohto projektu by sme chceli na celú školu vymeniť veľmi nekvalitné drevené okná za plastové.

Záverom by som chcel veľmi poďakovať všetkým kolegom, ktorí sa starajú o veľmi pekné výsledky našich žiakov a tiež vo svojom voľnom čase sa podieľajú na skrášľovaní našej školy. Tiež by som chcel poďakovať prevádzkovým pracovníkom (hlavne p.kuchárky pod vedením p.vedúcej Jolany Tkáčovej), ktorí zabezpečujú prevádzku ubytovacej časti, a tým aj veľmi dobrú propagáciu našej školy po celom Slovensku. Slová chvály od našich návštevníkov sú pre nás to najdôležitejšie, ale tiež nás motivujú k snahe o dosiahnutie ešte lepších výsledkov.

Mgr.Ivan Žilinčár

Na koho sa môžu rodičia a občania o radu obracať:

Riaditeľ školy: Mgr. Ivan Žilinčár
Zástupkyňa r.šk. pre 1.-4.roč. Mgr. Marta Kaslová
pre MŠ Jana Dudáková

Trieda	Počet žiakov	Triedny učiteľ	Vyučuje
1.	18	Mgr. Monika Halušková	1-4, Hv
2	18	Mgr. Dáša Sitková	1-4
3	16	Mgr. Stanislava Javorková	1-4
4	14	Mgr. Marta Kaslová	1-4, Sj
Spolu	66		
5	15	Mgr. Janka Kuzmová	Vv, dielne
6	11	MVDr. Alena Husarčíková	P, Z, F
7	10	RNDr. Agata Žilinčárová	M-Ch
8	22	Mgr. Antonín Panis	Z, P, Tv
9	22	PaedDr. Jaroslava Koničková	Sj, Et
Špec.	6	Mgr. Martina Jančiarová	1-4
Celkom	152		
Ostatní učitelia: Ing. Miroslav Malobický Mgr. Michal Novák			M. Tech.v. Spec. vých.
Vychovávateľky v ŠK:		Dagmar Bradiaková Anna Filická	
Materská škola		Janka Dudáková, Janka Sitková, Ľudmila Mydliarová, Vlasta Košťalová	
NEPEDAGOGICKÍ PRACOVNÍCI:			
Školníci:		Ján Ťupek, Ľubomír Košťal	
Škol. jedáleň		Jolana Tkáčová (vedúca)	
Kuchyňa:		Marta Klimeková (hlavná kuchárka), Katarína Veselovská a Anna Máliková (pomocné kuchárky)	
Upratovačky:		Janka Dudášová, Anna Glajzová, Jarmila Veselovská a Oľga Michalcová	

Z NAŠICH PRÍSLOVÍ:

Dieťa je zrkadlom rodičov. Dieťa bez kazára, ako kôň bez kantára. Metla vyháňa deti z pekla. Ohýbaj ma mamko, dokiaľ som ja Janko, neohýeš ma, mamko, keď ja budem Jano!

Listujeme vo Všeobecnom záväznom nariadení obce o stavebnom poriadku a susedských vzťahoch:

PLOTY

Vo viditeľnom ohraničení pozemkov v obci majú jednoznačný význam ploty. Kto a kde (z ktorej strany) si musí plot zhotovovať a opravovať?

V susedských právach všeobecne platí, že majiteľ pozemku v obci si musí oplocovať pozemok spredu a z ľavej strany od vchodu, alebo z dolnej strany, ak má intravilán sklon (v tom prípade dolnú stranu určuje aj tok vody v potoku). Túto zásadu určovali už rakúsko-uhorské a následné čs. zákony. V Liptovskej Osade platí od nepamäti zásada, že majitelia pozemkov v obci si budujú a opravujú plot zdola. Podľa orientácie k vchodu to môže byť zľava alebo aj sprava. Súčasne ju určuje tzv. Všeobecné záväzné nariadenie našej obce o stavebnom poriadku a susedských vzťahoch vo svojom § 16, ods. 1-16 z 1.5.1997 doručené aj všetkým občanom v Našom domove č. 68 a 69 z roku 2002.

Nemalo by to byť tak, že časť plotu opraví jeden a časť plotu druhý sused. Ak sa tak stalo v minulosti, čo súvisí aj s tým, kto prvý postavil dom a oplotenie, v súčasnosti (pri znehodnotení a nutnej oprave) by sa tento stav mal zmeniť.

Ploty vždy musia ísť po hranici vytýčenej zastavovacím plánom (mapou) obce.

Ploty celodrevené alebo s kovovými stĺpkami a pletivom sú pohyblivé. Ploty s murovaným základom a kovovými (alebo murovanými) stĺpkami a pletivom rôznej podoby sa považujú za stavby a vyžadujú stavebné povolenie od stavebného úradu. Vždy však treba stavbu i opravu oznámiť a dohodnúť so susedom. Ten môže požadovať aj opravu chýb z minulosti, kedy sa opravovalo „kadejako“. Rešpektovaním oprávneného názoru suseda, ktorý vyplýva z plánu obce musí byť samozrejmosťou. Dohoda je základom dobrých susedských vzťahov.

Plot musí zabezpečovať, aby cezeň nepreliezala hydina a neznečisťovala susedov pozemok. Pri plote by nemal byť lokalizovaný záchod, psia búda, ktoré narušujú hygienu a hlučnosť prostredia, včelín (včely ohrozujú zdravie). Toto by malo byť samozrejmosťou a vychádzať zo zásady: Čo nie je tebe milé, ne-

rob to druhým. Veď, čo je to za kresťan, ktorý robí susedovi naprotiveň a pri tom sa zúčastňuje cirkevného života! Na to sa vzťahujú aj slová evanjelia sv Matúša (vyslovené v 5. kapitole, verši 22-25 a 43-47). S bratom a sestrou, ktorí bývajú na druhom konci dediny alebo v inom meste, nežijeme a nestretávame sa každodenne. K dohode je však potrebná dobrá vôľa oboch strán, nielen tej druhej (poddajnej), ktorá si nechce robiť nepriateľa. Ale ten agresívny by si tiež nemal robiť nepriateľa a dobrákovi ubližovať.

Dejiny našej obce sú plné lásky a porozumenia, ale aj strašnej zloby a nenávisť. A práve susedské vzťahy sú jednou z ich príčin. Príčinou dobrého i zlého spolunažívania.

Ak budujeme nepriehľadné vysoké ploty, ktoré nás oddeľujú od druhých, budujeme si vlastne rakvy a prestávame ľudsky žiť. Takýto ľudia sú už dávno mŕtvi! Ale sú aj takí! Nech odpočívajú v pokoji!

Náš postoj by mal byť pokojom vyplývajúcim nielen z rešpektovania právnych zásad, ale aj dobrých vzťahov. A to je často viac ako o 10 cm plotu potisnutého do susedovho alebo obecného pozemku. Súhlasíte so mnou?

Emil Šípka

O PRÁCI POLICAJNÉHO ZBORU V LIPTOVSKÉJ OSADE

Pôvodná myšlienka vytvorenia policajnej stanice spočívala v snahe aspoň v určených denných hodinách umožniť občanom preniesť svoje podnety, oznámenie na vtedajšiu Verejnú bezpečnosť, nakoľko dovtedy bolo možné tak vykonať len v meste Ružomberok. V roku 1992 sa pristúpilo k vytvoreniu Obvodného oddelenia Policajného zboru, v ktorom statuse funguje dodnes. Na čele OO PZ stojí riaditeľ. Jemu podlieha kolektív policajtov, ktorý početne nie je pre nedostatok pracovníkov naplnený. Spolu s ďalšími obvodnými oddeleniami v okrese Ružomberok podlieha Okresnému riaditeľstvu a toto Krajskému riaditeľstvu v Žiline a potom Ústrednému riaditeľstvu PZ SR v Bratislave.

Súčasne OO PZ v Liptovskej Osade pôsobí na teritóriu Liptovskej Osady, Liptovských Revúc, Liptovskej Lúžnej, Korytnice a Podsuchej.

Poslanie, resp. úlohy nášho OO PZ vyplývajú najmä zo zákona o policajnom zbore č. 171/1993 Z.z. a paralelne z ostatných interných predpisov. Za hlavné (všeobecné) piliere činnosti

možno považovať ochranu verejného poriadku, boj proti trestnej činnosti, zabezpečovanie bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, správnu službu, odhaľovanie, objasňovanie a prejednávanie priestupkov, trestné konanie. Samozrejme, že represívne pôsobenie nemožno z činnosti polície úplne vylúčiť.

Podnety občanov v uvádzaných oblastiach môžu občania predkladať na OO PZ osobne, resp. telefonicky priamo na OO PZ na tel. čísle 4303 959, prípadne na tel. čísle 158, ak ide o neodkladné oznámenia. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že na OO PZ v Liptovskej Osade sú občanmi prevažne oznamované skutočnosti prípadov krádeží a rušenia občianskeho spolunažívania. Oznámenia, v ktorých OO PZ nie je oprávnené konať, sú postupované na vyhotovenie oprávneným orgánom a inštitúciám, prípadne je občanom poskytovaná informácia, ktorú inštitúciu môžu požiadať o pomoc pri riešení problému.

Pokiaľ sa týka štatistických údajov, vyjadrujúcich v podstatnej miere činnosť OO PZ v Liptovskej Osade, v roku 2006 bolo zaznamenaných na spomínanom teritóriu nášho služobného obvodu 101 trestných činov, prevažne (na 75 %) majetkového charakteru (krádeže vlámaním do rekreačných chát a chalúp, motorových vozidiel a pod.). Na úseku priestupkov bolo zaznamenaných roku 2006 spolu 123 priestupkov, z ktorých 39 % smerovalo proti majetku občanov, 33 % proti verejnému poriadku a občianskemu spolunažívaniu a 23 % proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky (zistený alkohol u vodičov motorových, resp. nemotorových vozidiel). V rámci vykonávaného dohľadu nad bezpečnosťou a plynulosťou v cestnej premávke na štátnych cestách príslušníci OO PZ v Liptovskej Osade zistili v období roku 2006 spolu 686 priestupkov.

V prvom polroku 2007 možno konštatovať, že po preventívnych aktivitách OO PZ sa podarilo eliminovať nápad trestnej činnosti a u priestupkov najmä počet priestupkov proti majetku, kde došlo v podstatnej miere aj k zvýšeniu objasnenosti.

Kpt. Mgr. Vladimír Polkráb
riaditeľ OO PZ v L. Osade

Z MYŠLIENOK O ZDRAVÍ TELA A DUŠE

Ľudské telo je obrovská chemická laboratória. Spracúva len to, čo doň vkladáme. Dobrou a pestrou stravou (najmä plnou zeleniny) zabezpečujeme jeho zdravé fungovanie, rôznymi jedmi ako alkohol, cigarety (pre ich nikotín a dechty) a drogy pomaly ničíme jeho funkčnosť a vyvolávame choroby.

Ale aj myslenie ovplyvňuje jeho činnosť. Pozitívny postoj k životu a láska k ľuďom, sú jeho hnacou silou. Sebeckosť, nenávisť a zloba ho nepriamo ničia ešte viac.

Ak sa mladá generácia nenaučí poctivo a nezištne pracovať a vzdelávať, je stratená. Špekulácie a hľadanie ľahšej cesty životom jej síce prechodne zaistia šťastie, no v konečnom dôsledku ju dovedú k morálnemu a fyzickému krachu.

Úlohou oboch rodičov (a najmä otcov) je dať deťom nádej a vieru v zmysel života. Odpútať ich od všetkých siedmich osadských krčiem, naučiť ich uctievať si knihu a vzdelávanie aj napriek neistote, že to vraj nemá zmysel a vyzbrojiť ich pravým poznaním.

V Osade (ale aj na celom Slovensku) vo výchove totálne zlyhávajú muži. Niektorí sa stávajú úbohými zápečníkmi a okrem pracovitosti prichádzajú hmotnom zabezpečení neposkytujú rodine osobnostný príklad. Je na škodu veci, že ich nasledujú synovia, ktorí ani ich dobrý príklad usilovnosti nenasledujú a vo svojom vyjadrovaní využívajú ako prejav dôležitosti a sily (ktorú vlastne ani nemajú) len hrubosť a prázdne až oplzlé reči.

V osobnom živote v rodine sa príliš venujeme budovaniu materiálneho bohatstva. Zabúdame pri tom na skutočný duchovný život. Obe zložky nášho života majú byť v rovnováhe. Inakšie sa z nás stanú stroje z kostí a mäsa a nič viac.

Televízia sa stala duchovnou pohromou našej civilizácie. Tvorcovia jej programov a moderátori sa často stávajú príkladom hlúposti a zvrhlosti. Ešte dobre, že sú aj svetlé výnimky, ktoré si (ako hrdinovia) zaslúžia našu úctu.

Naša poviedka

Z DOMU NA UBYTOVNŤ

Stála som na autobusovej zastávke. Slnko neuveriteľne pripekalo. Všade navôkol bolo plno ľudí. Konečne sa priblížil autobus. Znechutene som si vydýchla a tlačila som sa spolu s ostatnými.

Zo zlej nálady ma dostal až pohľad na známu tvár. Karol? Áno, bol to on! Spolužiak zo základnej školy. Neviedla som ho hádam desať rokov. Rýchlo som si k nemu prisadla. Spoznal ma!

- Tak, čo máš nové?, zvedavo som sa na neho usmiala.

- No, je toho veľa! Ani neviem, kde vlastne začať ... unavené si zotrel pot z čela – taký som vyčerpaný!

- Taký mladý a taký unavený? Snažila som sa mu dodať dobrú náladu.

- Vieš, chodím na týždňovky. A keby to boli len týždňovky! Niekedy sa doma neukážem aj mesiac. To vieš, všetko záleží od množstva práce a príkazov šéfa. Ešte pred dvoma rokmi som pracoval u nás v meste, vo fabrike. Ale veď vieš, ako to dopadlo! Zavreli ju a nás prepustili. Zohnal som si inú prácu. Lenže ... keby si videla ten plat! Strašné!!! No, ak som chcel prežiť, musel som opustiť okres. Najhoršie na tom všetkom je, že musím splácať pôžičky. A vieš prečo? Moja manželka si ešte pred troma rokmi zmyslela, že chce dom! Videla, že kamarátky majú vlastné domy, tak chcela aj ona. Nechcela od tej predstavy ustúpiť. Nechcela byť horšia ako tie všetky jej sesternice, kamarátky, kolegyne. Mali sme u našich k dispozícii celé poschodie v ich dome. Chcela mať niečo vlastné. A tak sme si vzali hypotéku. Len sa nepýtaj, koľko mesačne musím splácať! Pustili sme sa do stavby. Tak ako rástli múry nášho domu, zhoršovali sa vzťahy medzi nami. Obaja sme boli unavení, podráždení, smutní. Deti bez dozoru celé dni behali po ulici. O dovolenke sme ani nesnívali! A kultúra? Žiadna. Naše city k sebe úplne vychladli. Skĺzli sme do stereotypu a totálnej únavy. Až teraz som pochopil, ako nepremyslene som sa dal nahovoriť manželkou na bohatstvo a prestíž. Dnes máme nádherný dom. Možno najkrajší v dedine! Ale, čo z toho? Manželku a deti som už mesiac nevidel. Mladší syn ma vlastne poriadne ani nepozná. Dnes je piatok. V sobotu budem dokončovať ešte nejaké práce okolo domu a v nedeľu sa môžem opäť baliť do práce. Po práci sa vždy vraciam ešte k ďalším trom kolegom na izbu v ubytovni. Neviem, čo je to poriadne jedlo, posteľ, čistá kúpeľňa a kľud. A tak som vymenil môj nádherný dom za ubytovňu. Hypotéku budem splácať ešte desať rokov.

Autobus zastal. Smutne som pozrela na Karola. V hlave mi vírilo toľko myšlienok! Keď sme obaja vystúpili z autobusu, tak veľmi som mu chcela povedať, že by hádam mal dom predať, aby si mohol kúpiť pekný byt v meste, v ktorom pracuje. Ale, neodvážila som sa mu to povedať. Veď, keby to náhodou urobil, čo by povedala manželka? A čo by povedali všetky tie jej kamarátky, sesternice, kolegyne... ?

Pomaly som kráčala večernou ulicou a bolo mi veľmi smutno, že ešte stále existujú ľudia, ktorí nevedia pochopiť, čo je ozajstnou hodnotou v ich živote. Škoda len, že niektorí na to prídu veľmi neskoro a niektorí nikdy!

- kj -

O LÁSKE

O láske vravia ...

A milujú (seba).

Tak úpenlivo, že celkom strácajú toho druhého vo svojom bytí.

A nepočujú jeho tichý hlas!

Občas ich ešte aj nenávisť chytí!

Vraj spravodlivou ona iba býva
a za pravdu sa do zápasov chytá!
No, že pri tom kústik pravdy
má aj ten druhý oni neuznajú
a nepriateľom sa im stáva navždy.

Je taká láska!

Bohužiaľ, aj taká!

A mladý sa díva a občas aj pýta:

čo je to láska, otec, mama?

Je taká láska v našom múdrom svete!

Len srdcu sa pri tom ľudia denne bránia!

- pk -

AJ RODINA JE JEDEN VEĽKÝ ÚRAD!

ČO MÁ OBSAHOVAŤ RODINNÝ ARCHÍV

1. OSOBNÉ DOKLADY: rodné listy (vlastné aj predkov), sobášny list, úmrtný list rodičov (ak nežijú)
 2. VYSVEDČENIA A DIPLOMY rodičov a detí
 3. RODOKMEŇ VLASTNEJ RODINY (po otcovi po matke)
 4. PRACOVNÉ ZMLUVY A PLATOVÉ DEKRÉTY
 5. VÝMERY NA DÔCHODOK (U DÔCHODCOV)
 6. DOKUMENTY O DEDENÍ MAJETKU A VLASTNÍCKE LISTY
 7. DOKLADY O BYTE (DOME)
 8. POISTNÉ ZMLUVY doklady o zaplatení poistného za dom a domácnosť, auto, osobné životné poistenie
 9. DOKLADY O PRAVIDELNÝCH PLATBÁCH
 - a) z účtu v sporiteľni,
 - b) za rozhlas a televíziu,
 - c) za telefón
 - d) za elektrický prúd
 - e) za vodu
 - f) za veľké platby (napr. za auto, splátky za dom, alimenty a pod.)
 - g) za dane (bytovú, za auto,
 10. HOSPODÁRSKE ZMLUVY (o privatizácii a pod.)
 11. ARCHÍV DÔLEŽITÝCH SPISOV (žiadostí, sťažností)
 12. ADRESÁR PRÍBUZNÝCH A ZNÁMYCH v jednom veľkom zošite (nie na kadejakých lístočkoch) s telefónnymi číslami
 13. FOTOALBUM ALEBO KRABIČKY S RODINNÝMI FOTOGRAFIAMI
- Každá skupina dokladov má byť uložená v samostatnom fascikle s výrazným označením. Na obale by mohol byť aj zoznam uložených dokumentov podľa poradia a s dátumom vyhotovenia.

KAŽDÝ DOM MÁ MAŤ POŠTOVÚ SCHRÁNKU S OZNAČENÍM MENA MAJITEĽA DOMU PRE KOMUNIKÁCIU SO SVETOM (LISTOVÚ I OSOBNÚ)

Rodokmene Liptovskej Osady:

KOREŇOVSKÝ ROD

Koreňovský rod sa začal formovať už v 18. storočí, keď jeho praotec Andrej Mác (* 1725) s manželkou Máriou a potom Dorotou mal 7 detí, z ktorých Ján, Matej, Pavol a Matúš Mácovci si založili vlastné rodiny. U všetkých z nich sa začalo používať meno Koreň,

Ján Mác si 18.11.1782 vzal za manželku Katarínu Ďuricovú (*1759 a + 14.12.1831) a s ňou mal okrem iných aj syna Adama, ktorý síce mal deti, no neuplatnili sa v ďalšom vývoji rodu.

Potom mal syna Mateja Máca. S Máriou Švandovou mal početnú rodinu. Z nej vzišiel Ján, zakladateľ otrubníkovskej vetvy, Matej ml. zakladateľ chripkovskej vetvy a Jozef, vetvy Bosých.

Pavlovi sa s istou Annou o.i. narodil syn Matúš, ktorý mal síce s Máriou Salvovou 5 detí, ale ani jediný syn Jozef nenašiel v Liptovskej Osade pokračovateľa svojho rodu.

A tak tu ostal Matúš Mác, ktorý si 12.11.1789 vzal Katarínu Haluškovú. Aj on mal viac detí. No, jediný syn Andrej, ktorý sa oženil s inou Máriou Salvovou si založil početnú rodinu. Mal 10 detí. Z nich prvorodený Andrej (* 1810) s Magdalénou Debnárovou Čírikovou a Katarínou Veselovskou sa stal cez syna Gustáva zakladateľom vetvy Koreňčekovcov. Ďalší syn Martin (* 1823) s Máriou Vlnieškovou cez syna Jozefa založil vetvu Bakarovcov. Práve táto vetva dosiahla v Liptovskej Osade najväčšie rozšírenie a dostala sa aj do USA.

A tak Koreňovci bez toho, že by prišli tým, že opustili svoje pôvodné meno Koreň a nahradili ho prímením, udržali jeden kompaktný rod, hoci ich poznáme skôr podľa prímení Otrubník, Chripko, Bosý, Koreňček a Bakara. Nikto nevie, ako došlo k týmto prímeniam. Či syn Mateja Ján mlel otruby, iný Matej mal zachrípnutý hlas a Jozef chodieval bosý alebo syn Martina Andrej bol po matke malý a stal sa Koreňekom, alebo Jozef zbieral liečivé byliny a z nich najviac kozlík keltský (valeriánu), latinsky zvaný baccara, z ktorého sa vyrábali vonné drogy. Nevieme!

Ústne podanie o pôvode týchto prímení zaryto mlčí.

Koreňovci predstavujú rozsiahly rod. Ich rodokmeň tvorí knižku o takmer 100 stranách.

SPRAVTE SI RODOKMEŇ !

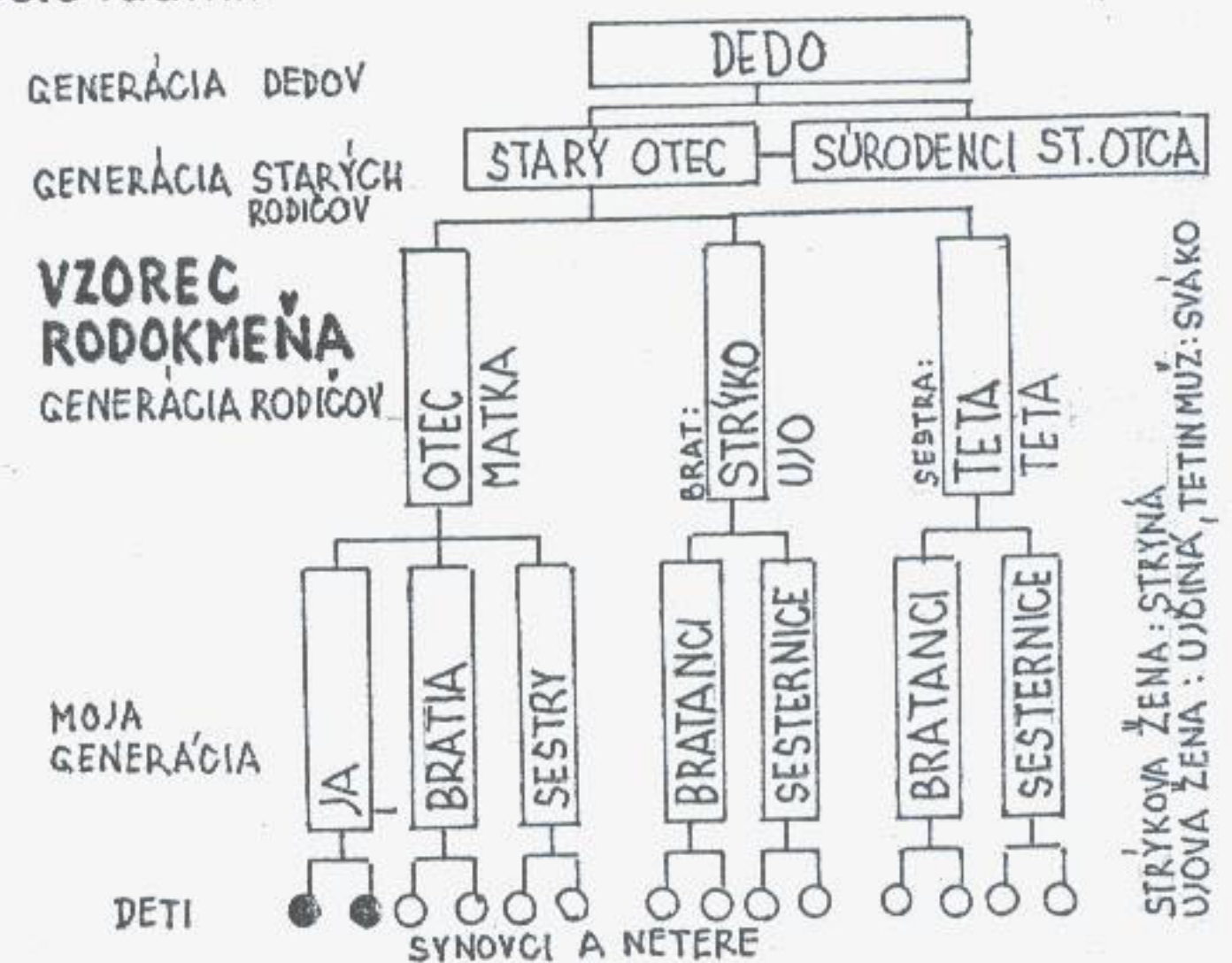
Pri tvorbe rodokmeňov som sa často stretával s tým, že mnohí členovia jednotlivých rodov úplne nepoznali svojich príbuzných. Cieľom výskumu a potom tvorby rodokmeňov bolo odstrániť tento nedostatok, čo sa tým, že niektorí členovia rodu si rodokmene prevzali aj podarilo.

No, rodokmeň vlastného rodu si môžu ľudia zhotoviť aj sami. Aj keď nie tak ďaleko, až do 17.-18. storočia. Stačí, keď si rodina sadne k stolu a spíše najprv poslednú (súčasnú) generáciu, potom generáciu rodičov, starých rodičov (čo nie je ťažké) a nakoniec generáciu prastarých rodičov (dedov). Je samozrejmé, že tými pisármi by malo byť niektoré z detí, aby sa tým zoznamovalo so svojimi predkami.

K menám treba zistiť a pripísať dátum narodenia a u starších aj dátum smrti.

Pri tom sa nevyhneme povinnosti povinnosti ponavštevovať všetkých svojich príbuzných: bratov/sestry, strýkov/ujov a ich deti (bratancov a sesternice) a starých rodičov, pohovoriť si s nimi a takto upevňovať rodinné vzťahy. Netreba čakať na narodeniny, svadby alebo nebdaj na ich pohreb, aby sme sa zišli. Trošku lásky v tejto pretechnizovanej a unáhlenej forme života nezaškodí. Naopak, dá nám vedomie, že sme ešte ľuďmi.

- Emil Šípka -

LEN TEN, KTO POZNÁ SVOJ ROD, SI PRAVOM ZASLÚŽI NOSIŤ JEHO MENO !

Ing.R.Kuzma,

NÁŠ DOMOV

Časopis Obecného úradu v L.Osade 1.-2. číslo 24. ročníka (2007), v poradí 84.-85. číslo. Vyšlo k 1.10.2007.

Redakčná rada: :Doc.Dr.E.Šípka,CSc. Dr.J.Koničková, Mgr.M.Šiculiaková